

Vier jaar geleden figureerde de Sensa Romagna Gravel in een test in dit blad met de titel 'Gravel voor iedereen'. Is de nieuwe SE net zo lekker no-nonsense als zijn voorganger, of misschien zelfs nóg lekkerder?

TEKST MENNO GROOTJANS FOTO'S EDWIN HAAN

LEKKER NO-NONSENSE

➤ In de genoemde graveltest schreven we onder andere dit: 'Een lekkere no-nonsense fiets' (...) Een aluminium geovaliseerd 6061 butted frame, carbon vork en standaard wielset, niet tubeless ready. Van het hele stel oogt de Sensa het meest als een normale racefiets'. Nauwelijks vier jaar later is de markt voor gravelbikes geëxplodeerd, zijn er allerlei nieuwe typen gravelfietsen ontwikkeld, is er alweer drie keer een WK gravel georganiseerd en lijken ook steeds meer fietsers over te stappen van de mountainbike of racer naar een gravelbike. En Sensa? Ook het Almelose merk onderkent de toegenomen populariteit. De producent heeft sinds vorig seizoen de carbon Giulia Gravel Pro en Giulia Gravel Elite in het assortiment en brengt dit najaar een nieuwe versie van de Romagna Gravel op de markt: de Romagna Gravel SE.

MEER RUIMTE

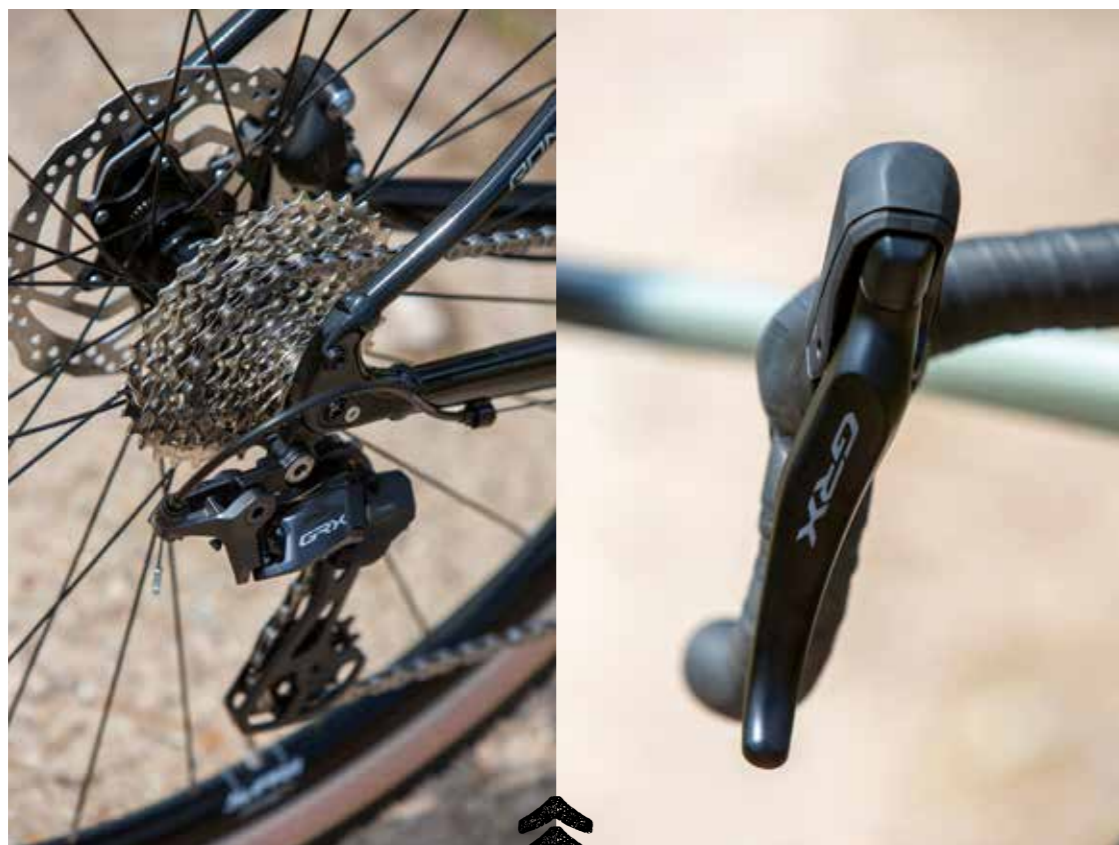
Binnen het aanbod van sportieve fietsen vormen de Romagna-modellen de opstappers. Het framemateriaal is aluminium: oversized en geovaliseerd 6061 butted, met een aflopende bovenbuis (nu met deels weggewerkte lasnaden) en een laag aangezette achtervork met nokjes voor dragers en spatborden. Uiteraard zijn er steekassen, en verder zien we een flatmount-aansluiting, deels binnendoor lopende kabels en een klassiek BSA-bracket. En, dat mag gezegd worden, de nieuwe SE zit niet alleen keurig in de lak, hij oogt ook heel lekker in zijn tweekleurige van olijfgrijs naar zwart verlopende jasje. Waar de oude Romagna Gravel banden tot 45 millimeter aankon, is de nieuwe standaard uitgerust met banden van 47 millimeter.

Daarvoor is er gewoonweg meer ruimte gecreëerd: de ruimte bij de achtervork is groter en ook is er een voorvork met meer *tyre clearance* gestoken. Vergelijken we de geometrie van de twee modellen, dan zien we dat de wielbasis van de SE een centimeter langer is. Daarnaast worden de maten nu ook weergegeven in letters (S, M, L en XL) en niet alleen meer in getallen. Check wel goed je maat voordat je van het oude op het nieuwe model overstapt. Waarschijnlijk denk je er niet snel aan, maar in de praktijk blijkt de nieuwe 53 eigenlijk de oude 55. Met mijn 1 meter 80 pas ik prima op maat M.

LEKKER DOORKACHELEN

Sensa kiest al jaren voor Shimano als onderdelenleverancier. Waar de oude Romagna Gravel nog was uitgerust met 11-speed, heeft deze SE de nieuwe GRX 12-speedgroep met twee kettingbladen vooraan – met 30-tands binnenblad – en achter een 11-34-cassette (zie ook pagina 66). Het grote voordeel van de GRX-onderdelen is dat je als fabrikant vrij makkelijk kunt mixen. Zo komen de derailleurs uit de 820-serie, de remmen uit de 400-serie en dragen de andere onderdelen het stempel RX-610. Verder komen veel onderdelen van het huismerk Supra, zoals het stuur met net genoeg *flare* en de wielen met brede velgen (en Shimano-naven). Zitten doe je op het korte Selle Italia-zadel. De vorm daarvan is fijn, maar onder het dek zit een kunststof randje dat *killing* kan zijn voor je prijzige koersbroek... Nou ja, het is een onderdeel dat je eventueel makkelijk kunt vervangen.

In totaal weegt de fiets elf kilo. De eerste meters zijn even

De Shimano GRX-groepset op de Romagna Gravel SE bestaat uit een mix van onderdelen: zo komt de derailleur uit de 820-serie en komen de remmen uit de 400-serie. Het schakelen gaat zonder wanklank.

wennen – als je wilt wegrijden alsof je op een racefiets zit tenminste. Als je gewend bent aan je carbon racer van acht kilo maakt die extra drie kilo in combinatie met die dikke banden toch wel veel uit: het is in eerste instantie een kwestie van zitten en vaart proberen te maken. Onderweg pikken we een MTB-parcours mee en daar toont de Sensa zich van zijn prettigste kant. Goed vaart houden, bochtje in hangen, beetje bijremmen en dóór. Gewoon lekker doorkachelen. Dat is mooi, want daar heeft Sensa deze Romagna Gravel ook voor bedoeld. De nieuwe extra brede bandjes en heerlijke allround geometrie en zithouding zorgen ervoor dat je het niet al te gedraaide stuur met nog meer vertrouwen dan de oude Romagna het Hollandse offroad-landschap instuurt. De GRX-shifters zijn altijd een feest: het voelt alsof ze speciaal op maat zijn gemaakt voor je handen. De rubbers van de 12-speedhendels hebben net wat meer ribbels dan die van de 11-speedvariant. En ja, Shimano GRX 12-speed schakelt ook vlug en zeker en zonder enige wanklank. De 820-achterderailleur is net wat robuuster dan de 810 en heeft grotere derailleurwielletjes. Even ter vergelijking voor de liefhebber: de vertanding van de 11-speedgroep is 11-13-15-17-19-21-23-

25-27-30-34, die van de 12-speedgroep 11-12-13-14-15-17-19-21-24-27-30-34. In de praktijk levert dit – tenminste voor mij – een iets breder bereik in het midden op. Ik rij veel op de 46 voor en de 21, 24 en 27 achter, maar uiteindelijk is het verschil in vergelijking met 11-speed natuurlijk ook weer niet zó groot.

STEVIGE ALLROUNDER

Is de Romagna Gravel SE beter dan zijn voorganger? Het antwoord is ja. De credits gaan naar Sensa voor de keuze voor bredere banden. Het Terreno Dry-rubber excelleert vooral in klappand, maar je kunt bijvoorbeeld ook voor de Wet-versie gaan. Eventueel tubeless maken en je hebt een heel fijne gravelracer. Een heel verfijnde gravelracer zal de Romagna nooit worden, het is en blijft een stevige offroad-allrounder. Allround zijn ook de componenten: de Romagna SE is weliswaar afgemonteerd met een mix van GRX 400-, 600- en 800-onderdelen, maar alles is prima *compatible*. Het is per slot van rekening ook Shimano: gewoon goed en betrouwbaar spul. Zo blijft de Sensa Romagna Gravel SE 'een lekkere no-nonsense fiets'. Gelukkig maar!

RECHTSBOVEN: De bredere achtervork biedt ruimte aan bredere banden. LINKSONDER: Aan weggewerkte kabels doet deze no-nonsense fiets niet.

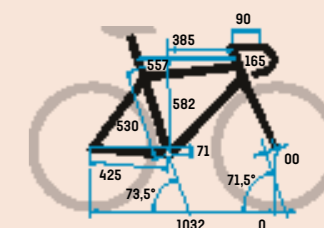
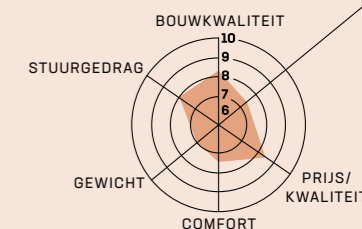

FIETS RACETEST SENSА ROMAGNA GRAVEL SE

7,4

PLUS DE FIETS EN GRX-GROEPSET ZIJN ALLEBEI LEKKER ROBUUST
MIN HET HARDE ZADEL MET VERVELEND KUNSTSTOF RANDJE IS EEN PAIN IN THE ASS

PRIJS € 1.899,-
FRAME/VOORVORK ALUMINIUM/CARBON
GEWICHT 11,2 KG (ZONDER PEDALEN)
GROEP SHIMANO GRX 2X12, 46/30, 11-34
WIELEN SUPRA RA COMP DISC
BANDEN VITTORIA TERRENO DRY, 47 MM
ZADEL EN -PEN SELLE ITALIA MODEL X/SUPRA
STUUR EN -PEN SUPRA/SUPRA
MATEN S, M, L EN XL
WEBSITE SENSABIKES.COM

NIEUWE GROEP

Benieuwd naar de nieuwe Shimano GRX-groep waar de Sensa Romagna Gravel SE mee is uitgerust? We zetten alle ins en outs van dit gravelgereedschap op een rijtje, plús alle prijzen en de nodige tips & tricks.

➤ Dat het gravelsegment de laatste jaren zo is gegroeid, is mede te danken aan de aanbieders van specifieke *offroad adventure*-onderdelen. Een korte *recap*: bij SRAM gaat het hier vooral om de XPLR-onderdelen als aanvulling op de eigen weg- en MTB-groepen. Zo zijn er XPLR-achterderailleurs voor Rival, Force en Red. Deze zijn alle drie elektronisch (eTAP AXS in SRAM-jargon) en alleen geschikt voor een setup met enkel voorblad. Campagnolo heeft één speciale gravel-groep, Ekar, een hoogstaande mechanisch geschakelde 1x13-groep. Shimano introduceerde in 2019 in één keer drie verschillende gravel-groepsets. Instapper GRX 400 is qua prijs en niveau vergelijkbaar met Tiagra, terwijl de GRX 600 vergelijkbaar is met Shimano 105. Beide groepen zijn 11-speed en *compatibel* met een enkel en dubbel crankstel. De GRX 800 is zo'n beetje het equivalent van Ultegra. Ook deze groep is 11-speed en als enige GRX-groep ook verkrijgbaar met Di2. Eigen cassettes zijn er niet, al is er ruime keuze uit modellen uit de wegseries of uit de verschillende mountainbikecassettes (met een groter bereik) van Deore XT of SLX.

SHIMANO GRX

In 2023 lanceerde Shimano drie verschillende GRX RX820 12-speedgroepen met de ronkende namen Unbeatable (1x12

met GS-achterderailleur met middellange kooi, speciaal ontworpen voor de bijgaande 10-45 mountainbikecassette), Unstoppable (1x12 met SGS-achterderailleur, speciaal ontworpen voor de 10-51 mountainbikecassette) en Undroppable (2x12 met 48/32-voorbladen, een 11-34 of 11-36 cassette en GSG-achterderailleur met middellange kooi). Alle RX-achterderailleurs hebben een *clutch* waarmee de arm van de hendel kan worden vergrendeld. Omdat Unbeatable en Unstoppable allebei gebruik maken van een 10-tandwiel, heb je bij die groepen een speciale *Micro Spline-freehub-body* nodig. De 2x12 Undroppable-groep kan met een normale HG-cassette worden gecombineerd.

Net onder de 800-groepset is er de GRX 610 12-speedgroep, verkrijgbaar in 1x12 en 2x12 (met de RX610 2x12 crankset met 46/30-kettingbladen) – zie de Sensa. Eind mei verscheen de GRX RX825 Di2 2x12-groepset. De beschikbare vertanding is gelijk gebleven, waarbij je kunt kiezen uit een 48/31 of 46/30 crankstel en een 11-34 of 11-36 cassette. De shifters zijn verbeterd, waardoor ze nog wat beter aansluiten op gravelsturen met veel flare. Echt draadloos is het geheel nog steeds niet. Beide derailleurs zijn door middel van een stroomdraadje verbonden met een accu die je oplaadt via een laadpoort op de achterderailleur. Je kunt de batterijstatus checken via een ledje op de achterderailleur.

Dit is 'm dan: de nieuwe Shimano GRX-groep in volle glorie.

De GRX-shifters 'zitten' als gegoten. Noviteitje: de nieuwe 12-speedvariant heeft iets meer ribbels dan zijn voorganger.

FIETSEN & PRIJZEN TIPS & TRICKS

ADVIESPRIJZEN

GRX RX820 1X: € 1.299,-
GRX RX820 2X12: € 1.577,-
GRX RX825 Di2 2X12: € 2.400,-
GRX RX610 2X12: € 649,-

Voor wie zelf een fiets wil opbouwen: de marktprijzen van de losse groepen zijn ongeveer 25 procent lager.

ONDERDELEN Even wat prijzen van losse 12-speedonderdelen: een 10-51 cassette kost ongeveer 90 euro, een 11-34 variant 70 euro, een SLX 12-speedketting circa 30 euro. Een 40-tands 1X-kettingblad kost ongeveer 50 euro en een 1X GRX RX820-crankstel kost officieel 240 euro (maar is online voor 30 procent minder te vinden).

FIETSEN Gravelbikes met een alu frame en GRX 12-speed zijn er vanaf ongeveer 1.800 euro, voor een carbon exemplaar betaal je rond de 2.500 euro, met Di2 wordt het zo'n 4.000 euro. Naast de 12-speedfietsen is er op dit moment een vrij ruim aanbod van fietsen met GRX 11- en 10-speed. Een alu gravelracer met GRX 400 is er vanaf 1.300 euro.

TIP 1 Wil je 1X 12-speed rijden, maar niet met een mountainbikecassette? Dan kun je een 1X-crankstel of kettingblad combineren met een RX820- of RX6100-achterderailleur en een wielset met gewone body en dan voor pakweg 11-30 of 11-34 gaan. Shimano raadt dit niet aan – maar het werkt wél.

TIP 2 De 12-speedkransjes en -ketting van de nieuwe groep zijn niet smaller geworden ten opzichte van die van de 11-speed. Je kunt dus een 12-speedketting gebruiken op je 11-speedcassette (en andersom).

TIP 3 Nog meer uitwisseling: GRX 12-speedonderdelen zijn uitwisselbaar met 105 R7020-, Ultegra R8020- en Dura-Ace R9100-onderdelen.

TIP 4 Aangezien zo'n GRX-groep mechanisch wordt geschakeld, kun je bijna overal op bezuinigen, maar zorg in ieder geval voor soepele binnenkabels. Shimano biedt kabels aan met Optyslick, een polymeercoating. Deze coating zorgt voor minder wrijvings-

weerstand en verhoogt daarnaast de corrosiebestendigheid.

TIP 5 Heb je al een nieuwe mechanische GRX-groep met een dubbel RX820-crankstel, cassette en schijfremmen op je gravelbike? Dan kan je die onderdelen blijven gebruiken als je de switch naar elektronisch schakelen wilt maken. Shimano maakt de onderdelen gelukkig compatibel en dus worden er geen specifieke crankstellen, cassettes, kettingen en schijfremmen uitgebracht.

TIP 6 Met de 12-speedgroep zit je 'vast' aan hydraulische schijfremmen. Er zijn simpelweg geen 12-speed mechanische Dual Control-shifters (op de R8100 Di2-shifters na). Bij 11-speed kon je kiezen voor bijvoorbeeld de R7000 rem/schakelgrepen en deze combineren met mechanische schijfremmen.

TIP 7 Is 12-speed het einde? Nee. De trend is dat er achter nog een tandje bij komt. Campagnolo heeft dat al, SRAM ook, en Shimano? Dat zal begin 2026 zijn...